

Chcete odblokovat? Pořídte si ABS.

eFocus

V březnu 2012 oznámil Antony Townsend, výkonný předseda SRA[1] pro Anglii a Wales: „Jsme nadšeni, že můžeme ohlásit vznik prvních ABS společností. Tento krok představuje milník, k němuž jsme směřovali téměř dva roky. Příchod ABS posílí trh právních služeb a učiní ho více flexibilním. Stimulujeme soutěž a podporujeme inovace. Uvidíme, jak si spotřebitelé budou pochvalovat větší oživení.“ Prohlášení doplnil ministr spravedlnosti Jonathan Djanogly: „ABS vnášejí větší soutěživost na trh tím, že zavádějí konkurenceschopné ceny, vyšší standardy produktu a širší výběr pro zákazníka.“

ABS (z anglického Anti-lock Braking System) ve světě automobilismu představuje jeden ze systémů aktivní bezpečnosti vozidla. ABS zabráňuje zablokování kola při brzdění a zabezpečuje, že vozidlo je ovladatelné i při prudkém brzdění. Jde tedy o významnou inovaci eliminující nežádoucí stav blokace.

ABS (z anglického Alternative Business Structures) v terminologii obchodního práva znamená společnosti s alternativní strukturou, míněno nové formy právnických osob, které zavedl výše zmíněný britský zákon o právních službách, u nichž lze povolit externí kapitálové investice do advokátních kanceláří (firem), tedy jinak řečeno společníky (vlastníky), event. statutárními orgány ve společnostech mohou být i osoby jiné než advokáti. I zde tedy jde o významnou inovaci ve směru jakéhosi odblokování. Zjevně nejde o inovativní řízené odblokování brzdného systému automobilu, ale cílem má být odblokování zadržnutého a dle všeho zastaralého systému poskytování právních služeb.

Když jsem pročetl sloupky svých kolegů z minulého čísla EPRAVO.CZ MAGAZINU, v nichž někteří se zamýšleli nad tím, jak se výkon advokacie u nás mění, zejména pak s rozvojem moderních informačních technologií a jak se advokáti stále častěji sdružují, specializují a rozšiřují nabídky svých služeb, opětovně jsem si uvědomil, jak razantně se mění výkon advokacie v celosvětovém kontextu. Svět se globalizuje: nadnárodní koncerny se slučují, transformují, přenášejí sídla z jednoho konce světa na druhý... Zcela nové produkty jsou již za měsíc zastaralé, neboť ten či onen je okopíroval a inovoval. Hledají se nové a nové daňové ráje, jakož i místa, kde lze vyrábět levněji, nezáleží ani tolik na tom, zda jde o nedemokratický stát. Vše se děje raketovou rychlostí. Obchodní tajemství, autorská práva, důvěrné informace v obchodním styku, zákaz střetu zájmů dnes nepředstavují již takové hodnoty jako ve století minulém, kdy se čas vlekl a obchodní tajemství byla ostražitě strážena v trezorech. Není dostatek času na to, abychom chránili mnohé tradiční hodnoty, neboť čas jsou především peníze.

Zjistilo se také, že specializace v advokacii s sebou nese nezanedbatelné a stále rostoucí náklady, jak správně uvádí ve svém článku kolega Mgr. Němec. On to ví ostatně nejlépe, neboť pracuje ve velké advokátní firmě. Bývalý prezident americké ABA (American Bar Association), Steven Zack, na jedné konferenci v minulém roce uváděl, že velké podniky již nejsou ochotny platit „obvyklé“ (a nemalé) hodinové honoráře velkým advokátním firmám. I ony totiž musí šetřit. Nabízejí proto za právní služby tzv. podíl na výnosech. Poradte nám, my vaše informace a rady využijeme a podle toho, jaký výnos přinesou, zaplatíme vám určitý podíl na našem zisku. Jak se tato realita fakticky přibližuje

vzniku ABS? Vždyť je to jen krůček k tomu, když řeknou: „Chcete od nás zaplatit za vaše právní služby? O. K. Ale nebylo by jednodušší, kdybychom si vás koupili a podnikali společně pod jednou střechou? Můžeme tak nabízet vaše služby společně i jiným.“

Připusťme si, že trh právních služeb ve Spojeném království, zejména pak v centru světového obchodu, Londýně, lze jen stěží porovnávat s trhem právních služeb v malé středoevropské zemi. To však neznamená, že se nás uváděné informace o ABS vůbec netýkají. Změny, ke kterým došlo s přijetím nového zákona o právních službách v Anglii a Walesu byly sledovány s určitým znepokojením, zejména pak ve zbytku Evropy a dodnes zbytek Evropy, míněna zejména právnícká veřejnost, s napětím očekávají „co z toho všeho vzejde.“ Je to pouhá drobnost, ale povšimněte si, prosím, že v řadě komentářů se již neuvádí označení klient, ale zákazník, popřípadě spotřebitel („consumer“). Také už se méně používá termínu „právní služba“ nebo „právní rada“, ale stále častěji se používá slova „produkt“ („product“). Má stará, a přiznám se, poněkud konzervativní výchova, mi našeptává, že se děje cosi důležitého, protože z klienta, tedy člověka, k němuž vás, jako advokáta, váže jakýsi nehmotný osobní závazek, především pak závazek důvěry a také společně sdíleného tajemství, se najednou stává zákazník, pouhý spotřebitel a konzument, tedy někdo, kdo za vámi přišel odebrat zboží, za něž vám zaplatil a v tichosti odchází.

Jak tomu bude uvnitř ABS? Jaké budou vztahy mezi advokáty a neadvokáty? Předpokládá se, že advokáti zůstanou advokáty, tedy těmi, kdo dobře znají právo, protože se v tomto oboru náležitě kvalifikovali. U těch druhých půjde zjevně o lidi, kteří se rozhodli do právních firem investovat kapitál, protože se jim taková investice vyplatí a také o ty, kteří disponují speciálními znalostmi z jiných oborů než je právo a mohou tak nabídnout potřebné rozšíření služeb (ekonomové, finančníci, daňoví specialisté, IT specialisté, inženýři apod.) Je zřejmé, že v rámci ABS budou tedy vznikat jakási multidisciplinární partnerství (MDP) – což je zase jiný terminus technicus – o přípustnosti či nepřípustnosti jejichž vzniku byly vedeny vzrušené debaty napříč Evropou již v 90. letech. Je zřejmé, že stěžejní principy advokátní profese, jako je nezávislost advokáta a povinnost mlčenlivosti, budou vznikem ABS dosti podstatně prolomeny. Otázka zní, zda v globalizovaném světě, zejména pak ve vysoce mobilním světě velkých nadnárodních společností, kde, jak jsem výše naznačil, tradiční hodnoty, jako je zachování důvěrnosti informací či zákaz střetu zájmů, ještě dnes představují nějakou významnější hodnotu. Role advokátů však zjevně nespočívá jenom v tom, že poskytují služby velkým obchodním nebo finančním korporacím, jejich poslání je rovněž sloužit běžným občanům a usnadňovat jim přístup ke spravedlnosti, a to často i v konfliktu s těmi, co jsou silnější, např. státem nebo právě velkými společnostmi. Budou ABS zabezpečovat i tuto službu? Budou pomáhat obecně přístupu ke spravedlnosti všem, a pokud ano, jak se vypořádají s protichůdností některých zájmů? To je otevřená otázka, k níž bych rád přičinil pouze malou glosu. Předpokládal jsem totiž, že ABS začnou vznikat především v rangu tzv. velkých advokátních firem, to by bylo totiž logické. Podle mých posledních informací, a to je velmi zajímavé, začaly však ABS vznikat nikoli v tomto segmentu právních služeb, ale ve větším měřítku v okruhu menších či středních advokátních firem. Domyšlení všech souvislostí ponechám na samotném čtenáři.

Na počátku toho, co bych nadneseně nazval „hromobití v advokátním světě“, byli znepokojení kontinentální kolegové ujišťováni, že vznik každé ABS bude podléhat striktnímu regulačnímu rámci. V procesu autorizace ABS ze strany SRA bude vyžadováno, aby potenciální vlastníci, jak advokáti, tak neadvokáti, poskytli odpovědi na širokou řadu autorizačních otázek, které se týkají jejich navrhovaného organizačního modelu, podrobností o zaměstnancích, pojištění, uspořádání v oblasti ochrany klienta a ohledně dalších postupů. Rovněž je prováděno vyhodnocení rizika fungování navrhované společnosti, včetně požadavku, aby žadatelé předložili prohlášení o tom, jak jejich podnik přispěje k přístupu ke spravedlnosti. V neposlední řadě procházejí přísným testem „vhodnosti“ manažeři a vlastníci navrhovaného podniku. Tento test se zaměřuje na jejich finanční chování, regulační historii a rovněž na evidenci trestné činnosti. Nemám pochyb o tom, že toto se

skutečně děje, a že vznik ABS podléhá jisté kontrole, i když jak je známo, žádná kontrola nemůže být dokonalá a důležitý bude nakonec výsledný stav fungování.

Byl bych nerad, aby moje úvaha vyzněla jako kritika toho, co britští kolegové uskutečňují v zájmu oživení trhu právních služeb a nepochybuji o tom, že tak učinili v dobré víře, že jejich inovace povede k zamýšleným pozitivním výsledkům. Uplynula však ještě relativně krátká doba na to, abychom tento pokus zhodnotili. Jak jsem uvedl, zbytek Evropy, míněno zejména advokátních profesních komor a organizací na kontinentě, zatím na vznik ABS nahlíží převážně skepticky a někdo dokonce hovoří o počátku eroze tradiční advokacie. Zaznívají i hlasy, že v souvislosti s volným usazováním advokátů v rámci Evropské unie a tím i závazku povolovat přenášení sídel právnických osob přes hranice členských států, může docházet k „nákaze“ v těch zemích, které si existenci ABS nepřejí, např. proto, že se přičítají jejich veřejnému pořádku. Souhlasím s tím, že advokacie doznává zejména v poslední době, a to i v důsledku ještě ne zcela zažehnané finanční a ekonomické krize, významné změny, v některých zemích například dochází k enormnímu nárůstu počtu advokátů, jinde k nepřiměřeně přísné regulaci této profese, jinde naopak ke snaze deregulovat a omezit samosprávu advokátních komor. To by však všechno bylo na mnohem delší pojednání.

JUDr. Antonín Mokrý,
advokát, místopředseda ČAK

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ JUDr. ANTONÍN MOKRÝ

U Prašné brány 3
110 00 Praha 1

Tel.: + 420 221 146 130
e-mail: advokati@amokry-chambers.cz

[1] The Solicitors Regulation Authority of England and Wales (SRA) je nezávislou regulační institucí Law Society of England and Wales, založenou po přijetí zákona o právních službách z r. 2007. Odpovídá za nastavení požadavků pro vstup do advokacie, za udržování a zvyšování standardů Etického kodexu advokátů, za autorizaci fyzických a právnických osob v oblasti nabídky právních služeb a je vybavena disciplinárními pravomocemi ve vztahu k těmto subjektům.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #11: Mezigenerační převod majetku: Největší chyba je neudělat nic](#)
- [Koupě nemovitosti v Rakousku: vedlejší náklady v praxi](#)
- [Žaloba v civilním právu procesním](#)
- [Legal Innovation Day 2026: AI v právu v praxi - inspirace, konkrétní řešení i prostor Libra](#)

- [KJT: přijedte do Varů diskutovat o problematice reparace škody a újmy](#)
- [Stabilizace M&A trhu v Evropě pokračuje, druhé letošní čtvrtletí slibuje oživení](#)
- [LEAGLE.ONE: Když spor nemusí skončit u soudu: proč byznys volí arbitráž](#)
- [Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím](#)
- [Nová éra práce: České a slovenské firmy hledají funkční spolupráci lidí a AI. Klíčová je firemní kultura a důvěra](#)
- [Eversheds Sutherland posiluje M&A tým o Jiřího Moravce s praxí z USA](#)
- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #10: Proč bohatí lidé dělají fatální investiční chyby](#)